

MARTELAARSFONDS, onmiddellijk na de Eerste Wereldoorlog te Antwerpen opgericht ter ondersteuning van wegens activisme vervolgte Vlamingen (z. ook Bormsfonds).

Voorzitster was mevrouw Maria de Groot (Krui-beke 23 oktober 1882 - Brasschaat 30 juli 1967), wier echtgenoot apotheker Constant Gillis (Merks-plas 3 december 1868 - Antwerpen 26 december 1957) toen zelf als activist in de gevangenis te Antwerpen opgesloten zat. Mevr. Gillis-de Groot was de spil van heel de beweging rondom het Martelaarsfonds. Ze verzamelde de vele gelden, geschonken door tientallen milde gevers (die zich tot anonimiteit verplichtten) en bezorgde ze aan de noodlijdende gezinnen van Vlaamse activisten. Onverpoosd trok zij van de ene gevangenis naar de andere met pakketten, soms bloemen, altijd met opbeurende woorden. Zo was zij de eerste die tot bij de te Leuven gekerkerde August Borms wist door te dringen. Toen Constant Gillis, die in de Antwerpse gevangenis Marten Rudelsheim in zijn laatste ogenblikken bijgestaan had, vrijkwam, werd zijn apotheek, Oude Koornmarkt te Antwerpen, een centrum van Vlaams-nationale onderlinge hulp. Die apotheek was trouwens de eerste in Vlaanderen die als uithangbord droeg: Vlaamsch-Nationale Apotheek. 52 jaren lang was daar mejuffrouw Anna-Maria Vets (z. aldaar) in dienst. Naar buiten is van al de edelmoedigheid rondom het Martelaarsfonds nooit iets gebleken. Alleen Hendrik Luyten huldigde dit stille, ongeweten werk door mevrouw Gillis een ereplaats te geven op zijn Guldendoek van Vlaanderen (z. aldaar).

LITERATUUR: A. Borms, *Tien jaar in den Belgischen Kerker* (1930).
ALBERT GOOVAERTS